

VICATIS

Victim-centered approach to improving support services

DRUŠTVO ZA
NENASILNO
KOMUNIKACIJO
association
for nonviolent
communication

CENTRE FOR LEGAL
RESOURCES

hrvataski pravni centar

REPUBLIC OF CROATIA
Ministry
of Justice

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
Office for Human Rights
and Rights of National Minorities

PAT
ENT

Mirovni inštitut
Inštitut za sodobne družbene in politične študije
The Peace Institute
Institute for Contemporary Social and Political Studies

Coordinator: Croatian Law Centre (HR). Other Beneficiaries: Association for Nonviolent Communication (SI), Centre for Legal Resources (RO), Government Office for Human Rights and Rights of National Minorities (HR), Ministry of Justice of the Republic of Croatia (HR), Patent Association (HU) and Peace Institute (SI).

Hogyan Foglalkozzunk Bűnesetek Áldozataival

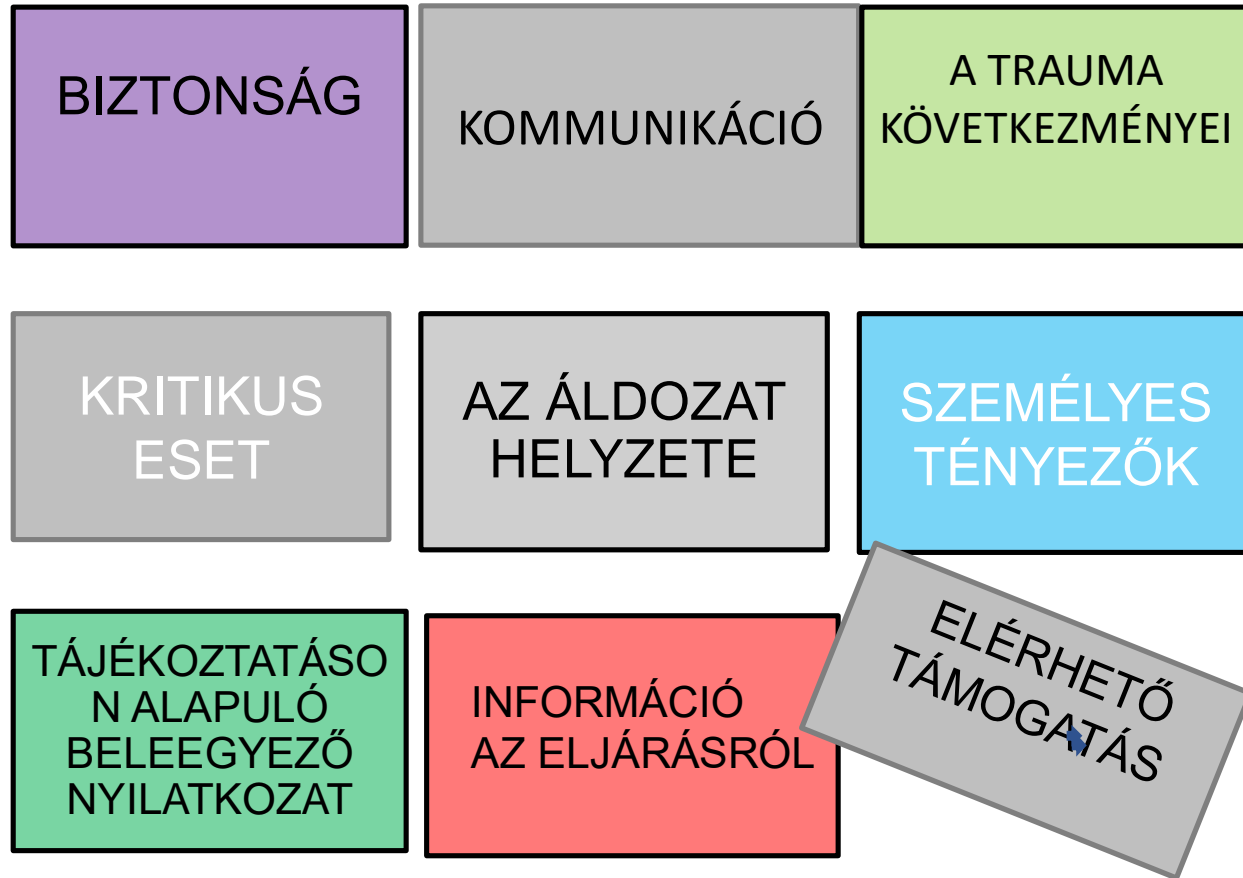

This project is funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this document represents the views of the authors only and is their sole responsibility.

The European Commission does not accept any responsibility for use that maybe made of the information it contains.

Hogyan foglalkozzunk az áldozatokkal/túlélőkkel

Mi a trauma?

A PSZICHÉS TRAUMA a védteleneket sújtja. A trauma pillanatában az áldozat teljesen tehetetlen az őt elsöprő erővel szemben. Ha a traumát valamilyen természeti erő okozza, katasztrófáról beszélünk. HA emberek okozzák, erőszakról vagy atrocitásról beszélünk. A traumatikus események megsemmisítik a gondoskodás megszokott sémáit, amelyek az irányítás, az összetartozás és az értelem érzését nyújtják az embernek. (Herman,2015)

- Egyszeri esemény okozza (autóbaleset, fegyveres rablás, bombatámadás)
- Természeti erők okozzák (árvíz, tűzvész)
- Személy ellen elkövetett erőszak (nemi erőszak, incestus, kínzás)

- Elsődleges traumatizáció
- Másodlagos traumatizáció (szakemberek)

A traumatizáció tünetei

Készenlét

- Alvási nehézségek, irritáltság, hiperéberség, gyakori készenléti állapot

Fel-feltörő tünetek:

- A traumatikus esemény feltörő emlékei, rémálmok, készenléti állapot, olyan helyzetek is triggerelhetik a traumát, amelyektől nem vártunk traumatikus reakciót, fiziológiai tünetek

Kerülés/visszahúzódás:

- A traumatikus eseményhez kötődő gondolatok és érzések kerülése, társaság és társas tevékenységek kerülése, képtelenség a traumatikus esemény (részletes) felidézésére, fásultság, passzivitás, beszűkült érzelmek, jövőkép hiánya

ALAPVETŐ INFORMÁCIÓK A LELKI TRAUMÁRÓL

- **A trauma egy szorongással és stresszel övezett lelkiállapot**
- **A trauma egy érzelmileg megviselő és stresszes állapot, amely egy személyes integritást fenyegető és kiszolgáltatottság érzését keltő esemény felidézése.**

A trauma sérti:

- Biztonságérzet
- Kontroll és kiszámíthatóság érzése
- Alapvető bizalom
- Személyes határok
- Önbecsülés

Automatikus válaszok fenyegető helyzetekre:

- küzdés
- menekülés
- disszociáció, lebénulás

AZ ÁLDOZAT TRAUMATIKUS ESEMÉNYRE VALÓ REAKCIÓJÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK:

- **A traumatikus esemény jellemzői:**

1. Az eset intenzitása
2. Az eset időtartama
3. The number of distressing events experienced by the victim in a given period

- **Környezeti tényezők:**

1. Az áldozatnak nyújtott segítség hatékonysága
2. Család és barátok reakciója

- **Személyes tényezők:**

- Az áldozat helyzetre való felkészültségének szintje
- Az áldozat lelkiállapota
- Korábbi tapasztalat kritikus eseményekről
- Rendelkezésre álló erőforrások (testi, lelki)
- Kár és sérülés súlyosságának mértéke
- Az áldozat kora

POSZTTRAUMÁS STRESSZ ZAVAR (PTSD)

- Traumatikus esemény --- az áldozatok 100%-a
- Stressz --- az áldozatok 100%-a
- Súlyos PTSD --- az áldozatok 25%-50% (akár 3 hónap)
- Krónikus PTSD --- 5% (hosszabb, mint 3 hónap)

A PTSD kialakulása

Kockázati tényezők

- Életveszélyes vagy az integritásra veszélyes
- Testi sérülés
- Halálfélelem
- Hosszan tartó traumatikus esemény(ek)
- Disszociáció a traumatizáló helyzetben
- Újratraumatizáló intézményi reakció

Védelmi tényezők

- Biztonság
- Támogatás
- Appropriate professional programs/institutions
- Megfelelő traumafeldolgozás

Traumatizált személy

- Traumás kötődés
- Nem tudja felidézni az eseményt időrendi sorrendben.
- Nem tudja felidézni az esemény bizonyos konkrét részleteit.
- Múltban való megrekedtség
- Tehetetlenség
- Apátia

BIZTONSÁG

- Az elkövető távoltage (védelmi határozat, letartóztatás)
- Személyes biztonság
- Biztonságos környezet
- Kapcsolat megfelelő szakemberekkel
- Megfelelő támogatás
- Védelmi intézkedések
- Támogatás a vallomás előtt, alatt, közben

A MEGFELELŐ, EMPATIKUS SEGÍTŐI POZÍCIÓ

- Az Áldozattal empatikusnak lenni azt jelenti, mellette állni, nem helyette képviselni őt
- Megérteni, hogy mindenki a helyzetéhez és lehetőségeihez mérten a legjobban cselekszik
- Elfogadni az áldozatot szükségleteinek teljességében
- Szakszerűen, törődéssel és nem diszkriminálva eljárni
- Az áldozat testi, lelki, morális integritásának és méltóságának tisztelete
- Az áldozatnak erőt adni annyit jelent, hogy adjunk kontrollt neki és engedjük meg, hogy hozzon saját döntéseket, választásokat és cselekedjen

KOMMUNIKÁCIÓ

- Kommunikáció
- Verbális kommunikáció
- Para-verbális kommunikác
- Non-verbális kommunikáció

ELSŐ INTERJÚ

- Első találkozás
- Kérdések; a kérdések célja
- Támogatás és biztatás
- Reflexió
- Összegzés
- A MI-re és HOGYAN-ra rákérdezni a MIÉRT helyett

JAVASLATOK AZ ÁLDOZATOK KIHALLGATÁSÁRA

1. Károkozás elkerülése

Minden nőt és minden helyzetet úgy kezeljen, mintha a kár eshetősége nagyon magas lenne, amíg meg nem győződik az ellenkezőjéről. Ne vegyen fel olyan kihallgatást, amely ront a nő helyzetén, akár rövid, akár hosszútávon.

2. Ismerje az alanyt, mérje fel a kockázatokat

A kihallgatás előtt mérjük fel, milyen kockázatok merülhetnek fel a bűncselekmény adott típusával és az adott áldozatokkal kapcsolatban.

3. Tegyük megvalósítható javaslatokat: Ne adjunk olyan tanácsot vagy ne ígérjünk olyat, amit nem áll hatalmunkban megvalósítani

Készüljünk tájékoztatással a nők anyanyelvén és helyi nyelven is (amennyiben nem egyeznek) megfelelő jogi és egészségügyi segítségről, anyaothonokról, szociális támogató és biztonságági szolgáltatásokról, szükség esetén nyújtsunk segítséget ezek igénybevételéhez.

4. Válasszunk megfelelő tolmácsokat és szükség esetén vonjunk be egyéb segítséget, kapjanak megfelelő felkészítést

Mérjük fel az előnyeit és kockázatait tolmácsok és más közreműködők bevonásának; develop effective adequate observation and training methods for them.

5. Biztosítsuk az anonimitást és a titoktartást

Védjük az áldozat személyiségi jogait a kihallgatás folyamata alatt – onnantól kezdve, hogy kapcsolatba lép velünk, egészen addig, amíg az esete nyilvánosságra kerül.

6. Készítsen tájékoztatáson alapuló beleegyező nyilatkozatot

Győződjünk meg arról, hogy akit kihallgatunk, tisztában van a következőkkel:

- A beszélgetés tartalma és célja
- Az információ felhasználásának célja
- Joga van arra, hogy megtagadja a választ vagy akármikor véget vessen a beszélgetésnek
- Az általa közölt információ felhasználásának korlátozása

7. Hallgassuk meg és tartsuk tiszteletben az áldozat saját biztonságának értékelését

Vegyük tudomásul, hogy az áldozatnak megvannak a saját aggályai és előfordulhat, hogy ezeket máshogy érzékeli, mint környezete.

8. Kerüljük az áldozat újratraumatizálását

Ne tegyünk fel olyan kérdést, amelyre érzelmileg telített választ várunk. Készüljünk fel az áldozat aggodalmaira és próbáljuk kihangsúlyozni az erősségeit.

9. Készüljünk fel azonnali beavatkozásra

Legyen kész tervünk és válaszuk arra, ha az áldozat azt állítása szerint veszélyben van.

10. Céltudatosan használja az itt megszerzett információkatt

Az itt megszerzett információkat fordítsa az áldozatok javára vagy olyan eljárásrend és a beavatkozások kifejlesztésére, amelyek az áldozatok javára válhatnak.

VICATIS

Victim-centered approach to improving support services

DRUŠTVO ZA
NENASILNO
KOMUNIKACIJU
association
for nonviolent
communication

CENTRE FOR LEGAL
RESOURCES

hrvataski pravni centar

REPUBLIC OF CROATIA
Ministry
of Justice

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
Office for Human Rights
and Rights of National Minorities

PAT
ENT

Mirovni inštitut
Inštitut za sodobne družbene in politične študije
The Peace Institute
Institute for Contemporary Social and Political Studies

Coordinator: Croatian Law Centre (HR). Other Beneficiaries: Association for Nonviolent Communication (SI), Centre for Legal Resources (RO), Government Office for Human Rights and Rights of National Minorities (HR), Ministry of Justice of the Republic of Croatia (HR), Patent Association (HU) and Peace Institute (SI).

Köszönjük a figyelmet!

This project is funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this document represents the views of the authors only and is their sole responsibility.

The European Commission does not accept any responsibility for use that maybe made of the information it contains.